

Motion av Miljöpartiet de Gröna om genomförande av ett 10-punktsprogram i Stockholms läns landsting för att förbättra situationen för hbt-personer (homosexuella, bisexuella och transpersoner)

Miljöpartiet de Gröna i Stockholms läns landsting har arbetat fram nedanstående förslag på åtgärder för att förbättra situationen för hbt-personer. Åtgärderna har fått formen av ett 10-punktsprogram.

1. Hbt-policy ska tas fram och specifik kunskap om hbt ska finnas i landstingets samtliga policies, handlingsprogram och vårdprogram. HBT-policyn ska omfatta alla landstingsfinansierade verksamheter.

Diskriminering och kränkningar kan bero på osäkerhet. Kränkningar kan även vara missriktade försök att visa omsorg och i dessa fall handlar det om okunskap.

2. Hbt-certifiering av enheter med kompetens och bra bemötande: Öka den allmänna kunskapen om hbt-frågor för personal inom hälso- och sjukvården.

Hälso- och sjukvårdslagen stadgar att hälso- och sjukvård ska ges på lika villkor med respekt för alla människors lika värde. Erfarenheten hittills är dock att hbt-personer många gånger bemöts illa när de är öppna med sin sexuella läggning inom hälso- och sjukvården. Alla vårdgivare har därför ett viktigt ansvar att ta till sig och sprida kunskap som motverkar alla former av diskriminering och kränkande behandling. Kurser i hbt-frågor för alla verksamma inom vården skulle kunna minska diskrimineringen av hbt-personer. I utbildningen ska ingå att kunna resonera och reflektera över begreppet heteronormativitet för att upptäcka hur viktiga attitydfrågorna är för ett bra bemötande av både patient och anhöriga. Specifik kompetens behövs inom kvinnosjukvården för att lesbiska kvinnor ska få rätt bemötande och behandling. Miljöpartiet förordar certifiering som verktyg för att garantera att återkommande utbildningar genomförs och får önskvärt resultat. Certifiering är en kvalitetsstämpel som ska underlätta valet av vårdgivare både för den som är patient och för den som söker arbete inom vården.

3. MVC och kvinnosjukvården ska ha specifik hbt-kompetens.

Mödravårdscentralerna ska ha kunskap som gör att de kan förbereda föräldraskapet på ett bra sätt också i regnbågsfamiljer.¹ Inom kvinnosjukvården är det viktigt att kompetens finns kring de medicinska behov som lesbiska kvinnor kan ha. I Stockholms läns landsting finns idag specifik kompetens gällande hbt-kvinnor vid Mama Mia mödravård, vid Danderyds förlossningsklinik och vid gynekologmottagningen för lesbiska och bisexuella kvinnor på Södersjukhuset.

---

¹ Barnfamilj utanför mönstret med den traditionella kärnfamiljen. Barnet kan t ex ha samkönade föräldrar och kommit till genom assisterad befruktning eller bo med en av sina föräldrar i ett samkönat förhållande.

4. Väl förankrade, etiskt acceptabla och kunskapsbaserade rutiner för handläggning av nyfödda där oklarhet råder om könstillhörighet.

En intersexuell person är född med könsorgan av tvetydigt utseende. Oftast handläggs detta i nyföddhetsperioden, men tillståndet kan variera mycket och uppenbaras i vissa fall inte förrän i tonåren. Oklar könstillhörighet vid födseln föreligger hos 5-10 barn per år i Sverige. Dessa bör utredas vid högspecialiserade centra, som även har att, i samråd med föräldrarna, ta ställning till om och när eventuella kirurgiska ingrepp ska göras. Det finns olika uppfattningar om lämpligaste tidpunkt för könskorrigerande kirurgi. En intresseorganisation för intersexuella personer som bildats i USA hävdar att inga ingrepp ska göras förrän personen själv är mogen att fatta beslut.

Omhändertagandet av den nyfödde och av föräldrarna ställer stora krav på kommunikation mellan de barnmorskor, förlösningsläkare och barnläkare som först kommer i kontakt med patienten och med det multidisciplinära DSD-teamet (disorders of sex development). Där ska finnas barnendokrinologisk, kirurgisk, psykologisk, genetisk och gynekologisk expertis. I dag finns ett sådant specialistteam bland annat i Stockholm.

En persons könstillhörighet har ingen enkel eller direkt koppling till sexuell läggning. Mekanismerna för hur den psykos sexuella utvecklingen påverkas är idag ofullständigt kända. Sannolikt samverkar många faktorer, både biologiska och psykosociala. Den psykos sexuella utvecklingen brukar indelas i tre komponenter, könsidentitet, könsroll och sexuell läggning. Dessa behöver inte med nödvändighet följa varandra.

Det är ofullständigt känt vad det är som påverkar att en person får/har en viss könsidentitet. Detta innebär att det i vissa fall kommer att uppstå tvivel om det initiala valet av kön hos en intersexuell person är det bästa för den enskilde individen. Sannolikheten för att en person ska bli tillfreds med sin könstillhörighet varierar beroende på bakomliggande orsak. En intersexuell person som fått en könsidentitet som han/hon inte kan identifiera sig betraktas som transsexuell och frågan om könsbyte kan då bli aktuell.

5. Specialistkompetens inom området könsbyte ska finnas lätt tillgänglig inom länet och samverkan ske nationellt och internationellt för kunskapsutveckling, information och utbildning inom området.

Transsexualitet som funnits sedan barndomen brukar kallas primär, medan en sekundärt transsexuell person kommit till insikt om sitt tillstånd först i vuxen ålder. Man-till-kvinna transsexuella är vanligare än kvinna-till-man transsexuella och i gruppen som känt av sin transsexualitet först i vuxen ålder är det nästan uteslutande biologiskt definierade män som vill byta till kvinnligt kön.

Antalet personer som ansöker om könsbyte har ökat under senare år och var under 2006 närmare 60 personer. Området är strikt lagreglerat. Miljöpartiet menar att det är viktigt att det finns specialistteam som kan ge hjälp, stöd och vårdinsatser vid könsbytesfrågor.

6. IVF-behandlingar ska ges till alla kvinnor på ett neutralt sätt – inga särskilda regler ska råda för lesbiska par.

Det finns exempel på landsting som tillämpar regler som innebär att endast den ena kvinnan i ett lesbiskt par får tillgång till IVF-behandling inom det offentligt finansierade åtagandet. Miljöpartiet menar att detta är en form av diskriminering som inte får förekomma.

7. Psykhälsans verksamhet ska utvecklas och de ska få ett utvecklat uppdrag att bedriva utbildning av personal inom landstingets olika verksamheter.

Psykhälsan är Stockholms läns landstings mottagning för homo- och bisexuella män och kvinnor. Mottagningens uppdrag är att behandla svårigheter som är specifika för målgruppen. Utgångspunkten i arbetet är att homo-/bisexualiteten alltid för med sig en extra utmaning för identitetsutvecklingen. Varje homo- och bisexuell har att ta ställning till frågor om att komma ut, vilket sker i en ständigt pågående växelverkan med uppgiften att acceptera och integrera sexualiteten i sin identitet. Mottagningen bedriver psykoterapeutiskt arbete. Miljöpartiet verkar för att psykhälsan ska få goda förutsättningar för sitt arbete och även få ett utökat uppdrag att bedriva utbildning om hbt-frågor för personal inom de verksamheter som landstinget ansvarar för.

8. Värna Venhälsan så att trygghet och tillgänglighet i smittskyddsfrågor kan garanteras.

Venhälsan på Södersjukhuset bedriver arbete med behandling av hiv och andra könssjukdomar samt hiv-prevention där det finns specialkompetens för män som har sex med män. Miljöpartiet anser att venhälsan ska värnas och få tillräckliga resurser både till det förebyggande arbetet och till vårdinsatserna.

9. Samarbetet med och stödet till Noaks Ark ska stärkas.

Till Noaks Ark är man välkommen med alla frågor om hiv, sexualitet, framtid och funderingar. Dit kommer människor som lever med hiv, är närstående till någon som har hiv eller har behov av att prata om hiv och få mer information. Personalen är utbildad och kan erbjuda praktiskt, emotionellt och informativt stöd. Man kan få enskilda samtal för att diskutera olika saker, kanske medicinering och behandling, sexualitet och kärlek, oro och ångest, relationer och existentiella frågor. Man kan få hjälp med kontakter med Försäkringskassan och andra myndigheter. Miljöpartiet anser att det är viktigt att SLL stödjer verksamheten och har ett bra informationsutbyte med Noaks Ark.

10. Samarbetet med RFSL ska utvecklas.

RFSL, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter, arbetar för att homosexuella, bisexuella och transpersoner ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter som alla andra. Arbetet för detta sker genom politisk påverkan, informationsarbete och sociala och stödjande verksamheter. Konkret kan detta t ex röra sig om att uppvakta politiker, hålla utbildningar, arrangera fester eller driva en telefonjour. Miljöpartiet anser att ett strukturerat informationsutbyte mellan landstinget och RFSL är viktigt för att förbättra landstingets kompetens inom området.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Miljöpartiet de Gröna landstingsfullmäktige besluta

att genomföra förbättringar för hbt-personer i enlighet med ovan redovisat 10-punktsprogram.

För Miljöpartiet de Grönas landstingsgrupp

Lena-Maj Anding
Gruppledare (mp)

Raymond Wigg
Oppositionslandstingsråd (mp)